

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Z judikatury Soudního dvora v oblasti vnitřního trhu Evropské unie

Dne 1. ledna 1993 vznikl vnitřní trh Evropské unie [1] (jednotný trh, jednotný vnitřní trh).[2] Podle čl. 26 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále také „SFEU“) vnitřní trh zahrnuje prostor bez vnitřních hranic, v němž je zajištěn volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu. Jedná se o čtyři základní svobody vnitřního trhu EU. Speciální pravidla volného pohybu zboží potom zakazují mezi členskými státy vývozní a dovozní cla a všechny poplatky s rovnocenným účinkem a množstevní omezení dovozu, jakož i veškerá opatření s rovnocenným účinkem.

Poplatky s účinkem rovnocenným clu

Článek 30 SFEU výslovně mluví o zákazu cel na zboží překračující hranice členských států. Ale jak se uvádí v rozsudku Soudního dvora ze dne 9. září 2004, *Carbonati Apuani Srl v. Comune di Carrara*, věc C-72/03,[3] tak čl. 30 SFEU je nutno vykládat v kontextu článku 26 SFEU, tedy, že vnitřní trh zahrnuje prostor bez vnitřních hranic, v němž je zajištěn mimo jiné volný pohyb zboží, aniž by toto ustanovení rozlišovalo mezi hranicemi mezi státy a uvnitř států. Má tak být zajištěn volný pohyb zboží nejenom mezi členskými státy, ale na celém území celní unie.

V uvedeném případě italská obec Carrara vybírala na základě italských právních předpisů poplatek z mramorů vytěžených na jejím území a přepravovaných za hranice tohoto území. Jediným důvodem zpoplatnění byl právě přechod mramorů přes hranice obce Carrara. Naopak mramory vytěžené a používané v obci Carrara byly od poplatku osvobozeny. Společnost Carbonati Apuani napadla výměr, kterým obec Carrara vyměřila společnosti poplatek z mramorů, u Commissione tributaria provinciale di Massa Carrara. Tato provinční daňová komise podala Soudnímu dvoru předběžnou otázku, zda právní úprava zavádějící poplatek z mramorů v obci Carrara je slučitelná se Smlouvou o založení Evropského společenství ve znění Amsterodamské smlouvy (dále také „SES“), konkrétně s články 23, 81, 85 a 86 (dnes články 28, 101, 105 a 106 SFEU). Soudní dvůr se ale zabýval pouze výkladem článku 23 SES (dnes článek 28 SFEU). Poplatek z mramorů byl kvalifikován jako poplatek s účinkem rovnocenným clu, který představuje celní překážku obchodu, a jako takový je podle článků 23 a 25 SES (dnes článků 28 a 30 SFEU) zakázaný, bez ohledu na to, že byl uložen z důvodu přechodu územních hranic uvnitř členského státu. Podle judikatury (rozsudek Soudního dvora ze dne 2. října 2014, *Orgacom BVBA v. Vlaamse Landmaatschappij*, věc C-254/13)[4] jednostranně uložené finanční zatížení postihující přechod zboží přes hranici, představuje, pokud není samotným clem, poplatek s rovnocenným účinkem ve smyslu článků 23 a 25 SES (dnes článků 28 a 30 SFEU). Takové poplatky, stejně jako cla, jsou zakázané.

Zákaz daňové diskriminace dovezených výrobků

Zákaz daňové diskriminace v rámci EU je obdobný principu národního zacházení uvedeného ve Všeobecné dohodě o clech a obchodu 1994 (dále také GATT 1994). Tento princip zakotvuje nediskriminaci mezi zahraničním a tuzemským zbožím. Vnitřní daně nemají být uplatňovány na dovážené či domácí výrobky způsobem, jímž by se poskytovala ochrana domácí výrobě (čl. III odst. 1 GATT 1994). Článek III odst. 2 GATT 1994 stanoví, že „výrobky území kterékoli smluvní strany, dovážené na území kterékoli jiné smluvní strany, nebudou podrobeny, ať přímo či nepřímo, vnitřním daním ani jiným vnitřním dávkám jakéhokoli druhu vyšším než ony, jimž podléhají přímo nebo

nepřímo obdobné výrobky domácí.“ Článek 110 SFEU stanoví, že „členské státy nepodrobí přímo ani nepřímo výrobky jiných členských států jakémukoli vyššímu vnitrostátnímu zdanění než je to, jemuž jsou přímo nebo nepřímo podrobeny podobné výrobky domácí.“

Článek 110 SFEU zakazuje daňovou diskriminaci v neprospěch dovážených výrobků z jiných unijních států oproti podobným domácím výrobkům. Unijní státy nesmí zdaňovat výrobky dovážené z jiných států EU více jak podobné domácí výrobky. Naopak zdaňovat domácí výrobky více než dovážené je možné. Diskriminace dovážených výrobků oproti výrobkům domácím je možná (pozitivní diskriminace). Zakázaná je diskriminace dovážených výrobků oproti výrobkům domácím (negativní diskriminace). Ale proč by stát pozitivně diskriminoval dovážené výrobky?

Rozsudkem ze dne 2. dubna 1998, *Outokumpu Oy v. Piiritullikamari*, věc C-213/96 Soudní dvůr[5] rozhodl o předběžných otázkách o výkladu článků 9, 12 a 95 Smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství (dále také SEHS). Článek 95 SEHS dnes odpovídá čl. 110 SFEU. Finsko zdaňovalo z ekologických důvodů doma vyrobenou elektřinu sazbami spotřební daně diferencovanými podle způsobu její výroby ve prospěch čistších zdrojů, zatímco dováženou elektřinu postihovalo bez ohledu na způsob její výroby jednotnou sazbou. Finská vláda argumentovala tím, že jakmile se elektřina dostane do distribuční sítě, nelze již čistotu zdroje výroby elektřiny zjistit. Proto za jediný spravedlivý způsob zdanění dovážené elektřiny pokládala jednotnou sazbu spotřební daně, která byla stanovena jako průměr diferencovaných sazeb spotřební daně zatěžujících doma vyrobenou elektřinu. To ovšem Soudní dvůr neuznal. Podle soudu praktické potíže nemohou odůvodnit diskriminační zdanění dovážených výrobků (rozsudek Soudního dvora ze dne 23. října 1997, *Komise v. Řecko*, věc C 375/95). Finská právní úprava ani neumožňovala dovozci prokázat způsob výroby elektřiny. Jednotná sazba spotřební daně na dováženou elektřinu byla sice nižší než nejvyšší sazba daně domácí elektřiny, ale zase vyšší než nejnižší sazba daně domácí elektřiny. Podle Soudního dvora pro posouzení toho, zda je vnitrostátní zdanění dovážených výrobků z jiných členských států EU v souladu s čl. 95 SEHS (dnes čl. 110 SFEU), je rozhodující srovnání sazby daně dovážené elektřiny s nejnižším daňovou sazbou domácí elektřiny. I když v některých případech vnitrostátní zdanění domácí elektřiny bylo vyšší než zdanění elektřiny dovážené, tak to bylo pro posouzení tohoto případu irelevantní. Je nepodstatné, že k vyššímu zdanění dovážených výrobků oproti výrobkům domácí produkce dochází jen v některých případech.

Podle judikatury Soudního dvora (rozsudek ze dne 26. června 1991, *Komise v. Lucembursko*, věc C 152/89, rozsudek ze dne 20. září 2007, *Komise v. Řecko*, věc C-74/06,[6] rozsudek ze dne 12. února 2015, *Minister Finansów v. Oil Trading Poland sp. z o.o.*, věc C-349/13[7]) porušením čl. 110 SFEU (dříve čl. 95 SEHS) je zdanění dováženého výrobku a podobného domácího výrobku vypočtené rozdílným způsobem a podle rozdílných pravidel, což vede k vyššímu zdanění dováženého výrobku, byť i jen v některých případech. To znamená, že pokud by výpočet daně rozdílným způsobem a podle rozdílných pravidel nevedl ani v jediném případě k vyššímu zdanění dováženého výrobku, o negativní diskriminační zdanění dováženého výrobku by se nejednalo, čl. 110 SFEU (dříve čl. 95 SEHS, čl. 90 SES ve znění Amsterodamské smlouvy, vstoupila v platnost 1. května 1999, a smlouvy z Nice, vstoupila v platnost 1. února 2003) by porušen nebyl. Nejvyšší zdanění dováženého výrobku musí být stejné nebo nižší k nejnižšímu zdanění domácího výrobku. Diskriminační zdanění domácího výrobku tedy není v rozporu s čl. 110 SFEU (dříve čl. 95 SEHS).

Diskriminační zdanění dováženého výrobku nemusí spočívat pouze ve vyšší sazbě daně. Je nutné posoudit, zda vnitrostátní daňová pravidla jako celek nejsou vůči dováženému výrobku diskriminační. Srovnávat zdanění dovážených výrobků a podobných domácích výrobků ve smyslu čl. 110 SFEU nelze jenom na základě sazby vnitrostátní daně, ale je nutné vzít také v úvahu daňový základ a podrobná pravidla výběru dotčené daně (rozsudek Soudního dvora ze dne 20. září 2007, *Komise v. Řecko*, věc C-74/06).[6]

Mgr. Karel Severa

e-mail: karel.severa@post.cz

---

[1] Tomášek Michal, Vladimír Týč aj. Právo Evropské unie. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 210. ISBN 978-80-87576-53-3.

[2] Evropská unie. Jeden trh bez hranic. Brusel, Evropská komise - Generální ředitelství pro komunikaci. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

Evropská komise - Generální ředitelství pro komunikaci. Politiky Evropské unie: Vnitřní trh. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2014. ISBN 978-92-79-42531-8.

[3] Rozsudek Soudního dvora ze dne 9. září 2004, Carbonati Apuani Srl v. Comune di Carrara, věc C-72/03. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

[4] Rozsudek Soudního dvora ze dne 2. října 2014, Orgacom BVBA v. Vlaamse Landmaatschappij, věc C-254/13. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

[5] Rozsudek Soudního dvora ze dne 2. dubna 1998, Outokumpu Oy v. Piiritullikamari, věc C-213/96. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

[6] Rozsudek Soudního dvora ze dne 20. září 2007, Komise v. Řecko, věc C-74/06. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

[7] Rozsudek Soudního dvora ze dne 12. února 2015, Minister Finansów v. Oil Trading Poland sp. z o.o., věc C-349/13. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

Další články:

- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)